

Europos Vadovų Taryba

Briuselis, 2023 m. kovo 23 d.
(OR. en)

EUCO 4/23

CO EUR 3
CONCL 2

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2023 m. kovo 23 d.)
– Išvados

Delegacijoms pridedamos pirmiau nurodytame susitikime priimtose Europos Vadovų Tarybos išvados.

Europos Vadovų Taryba pasikeitė nuomonėmis su Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi A. Guterresu.

*

* *

I. UKRAINA

1. Europos Vadovų Taryba pakartoja, kad ryžtingai smerkia Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, kuriuo akivaizdžiai pažeidžiama JT Chartija, ir primena, kad Europos Sąjunga nesvyruodama remia Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas, ir jos prigimtinę savigynos teisę gintis nuo Rusijos agresijos.
2. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją „Jungtinių Tautų Chartijos principai, kuriais grindžiama visapusiška, teisinga ir ilgalaikė taika Ukrainoje“, kuri buvo priimta plačiai remiant tarptautinei bendruomenei. Ji pakartoja remianti Prezidento V. Zelenskio Taikos formulę. Europos Sąjunga toliau dirbs su Ukraina prie 10-ies punktų taikos plano.
3. Rusija privalo nutraukti agresiją ir nedelsdama visiškai ir besąlygiškai išvesti visas savo karines pajėgas ir įgaliotąsias pajėgas iš visos Ukrainos teritorijos, apibrėžtos tarptautiniu mastu pripažintomis jos sienomis. Turi būti laikomasi tarptautinės humanitarinės teisės, be kita ko, dėl elgesio su karo belaisviais. Europos Vadovų Taryba griežčiausiai smerkia seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties. Rusija privalo nedelsdama užtikrinti saugų į Rusiją prievarta perkeltų ar priverstinai išsiųstų ukrainiečių, visų pirma vaikų, grąžinimą. Šiame kontekste Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į Tarptautinio baudžiamojo teismo neseniai išduotus Rusijos prezidento ir jo įgaliotinės vaiko teisių klausimais arešto orderius dėl karo nusikaltimo – Ukrainos vaikų neteisėto priverstinio išsiuntimo ir perkėlimo iš okupuotų Ukrainos teritorijų į Rusiją.

4. Rusija privalo nedelsdama nutraukti veiksmus, keliančius grėsmę Ukrainos civilinių branduolinės energetikos objektų saugai ir saugumui. Europos Sąjunga visapusiškai remia Tarptautinės atominės energijos agentūros darbą.
5. Europos Sąjunga yra tvirtai pasiryžusi užtikrinti visišką atsakomybę už įvykdytus karo nusikaltimus ir kitus su Rusijos agresijos karu prieš Ukrainą susijusius sunkiausius nusikaltimus, be kita ko, įsteigiant tinkamą mechanizmą, skirtą baudžiamajam persekiojimui už agresijos nusikaltimą; toks persekiojimas yra visos tarptautinės bendruomenės reikalas. Šiame kontekste Europos Vadovų Taryba palankiai vertina susitarimą Hagoje įsteigti naują Tarptautinį baudžiamojo persekiojimo už agresijos nusikaltimą prieš Ukrainą centrą (ICPA), kuris bus susietas su Eurojusto remiama esama jungtine tyrimo grupe. Ji pakartoja remianti Tarptautinio baudžiamojo teismo prokuroro atliekamus tyrimus. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina būsimas derybas dėl naujos Konvencijos dėl tarptautinio bendradarbiavimo genocido, nusikaltimų žmoniškumui, karo nusikaltimų ir kitų tarptautinių nusikaltimų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už juos klausimais.
6. Europos Sąjunga tebėra pasiryžusi išlaikyti ir didinti kolektyvinį spaudimą Rusijai, be kita ko, galimomis tolesnėmis ribojamosiomis priemonėmis, ir kartu su partneriais tęsti darbą, susijusį su viršutine naftos kainos riba. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad svarbu ir reikia skubiai intensyvuoti pastangas užtikrinti veiksmingą sankcijų įgyvendinimą Europos ir nacionaliniu lygmenimis, ir yra tvirtai pasiryžusi veiksmingai užkirsti kelią jų apėjimui trečiosiose šalyse ir trečiųjų šalių veiksmais ir su tuo kovoti. Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos ir Komisijos stiprinti visas būtinas vykdymo užtikrinimo priemones ir kartu su valstybėmis narėmis parengti visiškai suderintą požiūrį tam pasiekti. Europos Sąjunga intensyvins darbą su partneriais, kad būtų kovojama su melagingais Rusijos naratyvais ir dezinformacija apie karą.

7. Europos Sąjunga tvirtai ir visapusiškai remia Ukrainą ir toliau teiks Ukrainai ir jos žmonėms tvirtą politinę, ekonominę, karinę bei finansinę paramą ir humanitarinę pagalbą tol, kol reikės. Europos Sąjunga ir valstybės narės didina pastangas, kad padėtų patenkinti neatidėliotinus Ukrainos karinius ir gynybos poreikius. Atsižvelgdama į visų valstybių narių saugumo ir gynybos interesus, Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Taryboje pasiektą susitarimą skubiai pristatyti Ukrainai šaudmenis „žemė–žemė“ bei artilerijos šaudmenis ir, jei būtų paprašyta, raketas, be kita ko, vykdant bendrus viešuosius pirkimus ir sutelkiant tinkamą finansavimą, taip pat naudojantis Europos taikos priemone, siekiant bendromis pastangomis per kitus dvylika mėnesių perduoti 1 milijoną artilerijos šaudmenų, nedarant poveikio specifiniam tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos pobūdžiui.
8. Europos Sąjunga tebėra pasiryžusi koordinuodama veiksmus su tarptautiniais partneriais remti Ukrainos atsikūrimą, atsigavimą ir atstatymą. Šiame kontekste Europos Vadovų Taryba pakartoja, kad ES visapusiškai remia tarptautinio mechanizmo, skirto Rusijos padarytai žalai registruoti, sukūrimą. Europos Sąjunga kartu su partneriais toliau intensyvins darbą, kad įšaldytą ir imobilizuotą Rusijos turtą būtų galima panaudoti Ukrainos atstatymui ir reparacijos tikslais, laikantis ES ir tarptautinės teisės.
9. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Ukrainos ryžtą ir reformų pastangas, taip pat pabrėžia Ukrainos stojimo į ES proceso svarbą, vadovaujantis jos ankstesnėmis išvadomis, visų pirma išvadomis, priimtomis 2022 m. birželio 23–24 d.
10. Europos Sąjunga toliau teiks visokeriopą atitinkamą paramą Moldovos Respublikai, be kita ko, tam, kad padėtų didinti šalies atsparumą, saugumą, stabilumą, stiprinti ekonomiką ir energijos tiekimą, nepaisant išorės veikėjų destabilizuojančios veiklos, taip pat paramą jai siekiant narystės Europos Sąjungoje. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos iki kito jos susitikimo pateikti paramos priemonių rinkinį.

11. Europos Vadovų Taryba smerkia tai, kad Iranas ir Baltarusija toliau teikia karinę paramą Rusijos agresijos karui. Ji ragina visas šalis neteikti materialinės ar kitokios paramos Rusijos agresijos karui.
12. Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir tai, kad ji maistą verčia ginklu, pakenkė pasauliniam apsirūpinimo maistu saugumui. Šiomis aplinkybėmis Europos Vadovų Taryba atkreipia dėmesį į JT Juodosios jūros grūdų iniciatyvos įgyvendinimo pratęsimą. Ši iniciatyva, ES solidarumo koridoriai ir Ukrainos iniciatyva „Grūdai iš Ukrainos“ yra itin svarbios didinant pasaulinį apsirūpinimo maistu saugumą. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad būtina užtikrinti nuolatinį žemės ūkio produktų prieinamumą ir įperkamumą valstybėms, kurioms jų labiausiai reikia.

II. KONKURENCINGUMAS, BENDROJI RINKA IR EKONOMIKA

13. Atsižvelgdama į vis sudėtingesnius iššūkius (klimato kaitą, geopolitinę padėtį, energijos kainas, pasikartojančius tiekimo grandinių sukrėtimus, demografines tendencijas, darbo jėgos trūkumą, atotrūkį ekonomikos augimo ir inovacijų srityse), Europos Sąjunga kuria tvirtą ir ateities iššūkiams pritaikytą ekonomiką, užtikrinančią ilgalaikę gerovę. Tam reikia integruoto požiūrio visose politikos srityse, kad našumas ir augimas būtų didinamas visoje mūsų žemyno ekonominėje bazėje, derinant stipresnę bendrąją rinką ir sustiprintą pramonės, žemės ūkio ir prekybos politiką.

Europos Sąjunga užtikrins savo konkurencingumą didindama savo atsparumą ir našumą, lengvindama finansavimą, siekdama energijos įperkamumo, mažindama savo strateginę priklausomybę, investuodama į ateities įgūdžius ir užtikrindama, kad jos ekonominė, pramoninė ir technologinė bazė būtų tinkama žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, nė vieno nepaliekant nuošalyje.

Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos ir Komisijos tęsti su visais šiais aspektais susijusį darbą ir iki 2023 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimo pranešti apie pažangą. Be to, Tarybos prašoma kasmet įvertinti pažangą, remiantis Komisijos indėliu, įskaitant pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius.

Bendroji rinka ir ilgalaikis konkurencingumas bei našumas

14. Prieš tris dešimtmečius sukurta bendroji rinka tapo Europos gerovės pagrindu ir pagerino piliečių gyvenimą. Jos socialinis aspektas yra labai konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos pagrindas. Bėgant metams ji lėmė didelį valstybių narių tarpusavio prekybos augimą ir suteikė postūmą Europos įmonėms patekti į pasaulines rinkas. Bendroji rinka ne tik labai prisideda prie ekonomikos augimo ir konkurencingumo – dėl jos Europos piliečiai taip pat gali naudotis aukštais socialiniais ir aplinkos apsaugos standartais ir tvirta vartotojų apsauga, o Europa tapo pasaulinių standartų kūrėja.
15. Europos Vadovų Taryba pritaria tam, kad daug dėmesio vėl būtų skiriama esamų bendrosios rinkos taisyklių vykdymo užtikrinimui ir kliūčių šalinimui, kaip siūloma Komisijos komunikate „Bendrosios rinkos trisdešimtmetis“. Gerai veikianti bendroji rinka tebėra labai svarbi žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos sėkmei, mūsų ekonomikos augimui ateityje ir ekonominei, socialinei bei teritorinei sanglaudai. Europos Vadovų Taryba ragina imtis plataus užmojo veiksmų, kad būtų baigta kurti bendroji rinka, visų pirma skaitmeninėje ir paslaugų srityse, ir būtų sprendžiama per pastarojo meto krizes išryškėjusi pažeidžiamumo problema, užtikrinant vienodas sąlygas tiek viduje, tiek pasaulio mastu. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti MVI.
16. Remdamasi Komisijos komunikatu „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“, Europos Vadovų Taryba ragina daryti pažangą dirbant šiose srityse:
 - a) augimą skatinanti reglamentavimo aplinka:
 - supaprastinti bendrą reglamentavimo aplinką ir mažinti administracinę naštą, be kita ko, paspartinant leidimų išdavimo procedūras, atliekant naujų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų konkurencingumo patikras ir gerokai padidinant skaitmeninių sprendimų (pvz., e. ID ir kompiuterio skaitomų bei standartizuotų duomenų) diegimą. Informacijos teikimo reikalavimai, visų pirma visuose ES žaliosios, skaitmeninės ir ekonomikos sričių teisės aktuose, turėtų būti racionalizuoti;

- veiksmingai užtikrinti bendrosios rinkos taisyklių vykdymą, kad būtų užtikrinta reglamentavimo konvergencija visuose sektoriuose, įskaitant paslaugas;
 - intensyvuoti nacionalines ir ES lygmens pastangas, kad būtų sumažintos kliūtys tarpvalstybiniam verslui, ir tęsti darbą, susijusį su prieiga prie vaistų visose valstybėse narėse, kartu taip pat stiprinant paskatas investuoti į inovacijas;
- b) investicijos:
- stiprinti kapitalo rinkų sąjungą, pašalinti likusias kliūtis tarpvalstybiniam finansavimui, palengvinti prieigą prie privataus kapitalo investicijoms ir jį sutelkti, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Europos Vadovų Taryba ragina Europos Parlamentą ir Tarybą iki dabartinio teisėkūros ciklo pabaigos užbaigti darbą, susijusį su pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų šioje srityje;
 - užtikrinti visapusišką turimo finansavimo ir esamų finansinių priemonių sutelkimą ir juos panaudoti lankstesniu būdu, kad būtų galima laiku teikti tikslinę paramą strateginiuose sektoriuose, nedarant poveikio sanglaudos politikos tikslams. Europos Vadovų Taryba primena, kad ji atkreipė dėmesį į Komisijos ketinimą iki 2023 m. vasaros pateikti pasiūlymą dėl Europos suverenumo fondo, kad būtų remiamos investicijos strateginiuose sektoriuose;
 - stiprinti pagrindines ekosistemas, kad būtų užtikrintos saugios, stabilios ir tvarios dvejopai pertvarkai skirtos tiekimo grandinės;
 - gerinti visoms valstybėms narėms bendrojoje rinkoje užtikrinamą sujungiamumą, be kita ko, plėtojant ir atnaujinant transporto ir energetikos infrastruktūrą ir jungtis, įskaitant tinklus;

- c) moksliniai tyrimai ir inovacijos:
 - teikti paskatas inovacijoms, daugiausia dėmesio skiriant didelį augimo potencialą turinčioms sritims;
 - didinti investicijas į mokslinius tyrimus ir plėtrą, kad būtų pasiektas 3 % BVP dydžio viešųjų ir privačiųjų išlaidų tikslas;
 - sudaryti palankesnes sąlygas pateikti rinkai inovatyvius produktus ir paslaugas, be kita ko, naudojantis apribotomis bandomosiomis reglamentavimo aplinkomis;
- d) skaitmenizacija:
 - atskleisti duomenų vertę Europoje, kartu užtikrinant privatumą bei saugumą, ir pasinaudoti tikralaikės ekonomikos sprendimais;
 - skatinti skaitmeninių priemonių diegimą visoje ekonomikoje ir didinti paramą įmonėms bei administracijoms Europos Sąjungoje, kad jos ir toliau pirmautų dirbtinio intelekto, kvantinės kompiuterijos, mikroelektronikos, 6G, ketvirtosios kartos saityno (web 4.0) ir kibernetinio saugumo srityse;
- e) įgūdžiai:
 - ugdyti įgūdžius ir juos susieti su patraukliomis, kokybiškomis darbo vietomis, didinti moterų ir jaunimo dalyvavimą ir skatinti profesinį rengimą ir mokymą, siekiant įveikti su darbo jėgos trūkumu ir darbo vietų pertvarka susijusius sunkumus, be kita ko, atsižvelgiant į demografinius iššūkius;
- f) žiediškas:
 - skatinti perėjimą prie labiau žiedinės ekonomikos, kad būtų didinamas tvarumas, mažinamos ES pramonės gamybos sąnaudos ir su pirminėmis medžiagomis susijusi priklausomybė, be kita ko, išnaudojant bioekonomikos teikiamas galimybes.

Pramonės politika

17. Europos Vadovų Taryba apžvelgė pažangą, susijusią su įvairiomis veiksmų kryptimis. Ji ragina tęsti darbą, susijusį su pasiūlymais dėl Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto ir Europos svarbiausiųjų žaliavų akto, ir atkreipia dėmesį į Laikinąją valstybės pagalbos sistemą krizės ir pertvarkos sąlygomis.

Prekybos politika

18. Europos Vadovų Taryboje įvyko strateginė diskusija dėl geopolitinių prekybos aspektų ir buvo pabrėžtas prekybos politikos indėlis į ES konkurencingumą.

Ekonominės politikos koordinavimas

19. Europos Vadovų Taryba pritaria:
- 2023 m. kovo 14 d. Tarybos išvadoms dėl ekonomikos valdymo peržiūros;
 - metinės tvaraus augimo apžvalgos politikos prioritetams ir prašo valstybių narių juos atspindėti savo nacionalinėse reformų programose bei stabilumo ar konvergencijos programose;
 - Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos projektui.

III. ENERGETIKA

20. Europos Vadovų Taryba įvertino veiksmus, kurių imtasi siekiant spręsti aukštų energijos kainų problemą, mažinti dujų paklausą, užtikrinti energijos tiekimo saugumą ir laipsniškai panaikinti priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro.

21. Nors energetikos padėtis Europos Sąjungoje pagerėjo, Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti parengtį ir nenumatytų atvejų planavimą rengiantis kitiems dujų saugyklų pildymo ir šildymo sezonams. Šiame kontekste ji ragina visus susijusius suinteresuotuosius subjektus per ES energijos pirkimo platformą visapusiškai pasinaudoti bendro pirkimo mechanizmu „AggregateEU“, kad būtų toliau didinamas dujų tiekimo prieinamomis kainomis saugumas. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos greitai užbaigti 2022 m. priimtų neatidėliotinų priemonių vertinimą ir prireikus pasiūlyti pratęsti jų taikymą.
22. Europos Vadovų Taryba prašo abiejų teisėkūros institucijų greitai pasiekti susitarimą dėl visų atitinkamų pasiūlymų, kuriais siekiama paspartinti žaliąją pertvarką, ir nedelsiant tęsti darbą, susijusį su pasiūlymu dėl ES elektros energijos vidaus rinkos modelio peržiūros, siekiant užtikrinti, kad jis būtų priimtas iki 2023 m. pabaigos.

IV. KITI KLAUSIMAI

Migracija

23. Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė ir Komisija informavo Europos Vadovų Tarybą apie pažangą, padarytą įgyvendinant jos 2023 m. vasario 9 d. išvadas dėl migracijos. Primindama, kad migracija yra iššūkis Europai, kuriam reikalingas europinis atsakas, Europos Vadovų Taryba ragina sparčiai įgyvendinti visus punktus, dėl kurių susitarta. Įgyvendinimą ji apžvelgs birželio mėn.

Išorės santykiai

24. Po 2023 m. vasario 6 d. tragiško žemės drebėjimo Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Paramos teikėjų konferencijos dėl pagalbos Turkijos ir Sirijos žmonėms rezultatus ir ragina greitai bei veiksmingai išmokėti pažadėtą pagalbą.

25. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina ES tarpininkaujamo ir vyriausiojo įgaliotinio vedamo dialogo metu pasiektą Susitarimą siekiant Kosovo* ir Serbijos santykių normalizavimo ir priedą dėl jo įgyvendinimo kaip jų atitinkamų europinių kelių neatskiriamą dalį, ir ragina abi šalis tinkamai ir gera valia įgyvendinti savo atitinkamus įsipareigojimus.
26. Europos Vadovų Taryba griežtai smerkia tai, kad svarbiems Baltarusijos demokratinės opozicijos atstovams buvo skirtos ilgos ir nepagrįstos laisvės atėmimo bausmės. Ji ragina Baltarusijos valdžios institucijas gerbti žmogaus teises, demokratiją ir teisinės valstybės principą, nutraukti represijas, paleisti politinius kalinius ir gerbti mažumas.
27. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina susitarimą dėl Vindzoro sistemos ir tikisi, kad gera valia bus skubiai įgyvendinti visi sutarti sprendimai.

*

* *

Europos Vadovų Taryba palankiai vertina 2023 m. JT konferenciją vandens klausimais ir jos Veiksmų vandens srityje darbotvarkę. Ji pripažįsta, kad reikia stiprinti ES ir pasaulinius veiksmus vandens srityje, ir pabrėžia strateginio ES požiūrio į apsirūpinimo vandeniu saugumą svarbą.

*

Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.